

HÚSMARHA TENYÉSZTÉSI FÓRUM

IX. Kaposvári Állattenyésztési Napok
2015

A XXI. Század kihívásai a magyar húsmarha
tenyésztésben

Előadó: Dr. Márton István, elnök

**Húsmarhatenyésztők, Marhahústermelők
Országos Szövetsége**

KIHÍVÁSOK, LEHETSÉGES VÁLASZOK, PROGNÓZISOK

- Globális- lokális kihívások (klímaváltozás, EU szabályozások változása 2020 után, a meghirdetésre kerülő AKG-vel, Vidékfejlesztési Programmal kapcsolatos kérdőjelek)
- Világgazdaság helyzete, ezen belül a verseny, és a hatékonyság szerepének várható alakulása, trendek.
- Az Európai Unió gazdasági, társadalmi jövőképe, különös tekintettel a mezőgazdaságra, ezen belül a magyar gazdaság, a mezőgazdaság helyzetének várható alakulása, ellentmondások

A KLÍMAVÁLTOZÁSBÓL FAKADÓ VÁRHATÓ SZÉLSŐSÉGES IDŐJÁRÁSI VISZONYOK A KÁRPÁTMEDENCÉBEN

- A téli csapadék hó helyett eső formájában jelentkezik.
- Csökken a talaj (mint termő közeg) víztartó képessége.
- Minden második év aszályos, melyek az ország területének 80-90%-át sújtják, miközben az árvizek által veszélyeztetett terület az ország területének 23%-át teszi ki.
- Az esőintenzitás többszöröse a talaj vízelnyelő képességének. A különbség a felszínen elfolyik, vagy belvíz formájában tartósan a mezőgazdasági területen maradv károkat okoz.
- Változik a csapadék időbeni eloszlása és intenzitásának mértéke.
- Egyre gyakoribbak a belvizes és aszályos időszakok.
- A mezőgazdaság klímaváltozásnak való kitettsége nő.

A KLÍMAVÁLTOZÁS HATÁSAI A HÚSMARHA TENYÉSZTÉSRE

1. A téli épület nélküli tartást befolyásolja, mivel a csapadék hó helyett eső formájában hullik (Száraz fekvőhely biztosítás)
2. A nyár elején, és végig a nyár folyamán várható hóhullámok a gyepek júliusi, augusztusi termelési potenciálját minimalizálják. Szükségessé válik ezen időszakokban az állatok takarmányozása. (Tavaszi gyeptermetésből vagy szántóföldi megtermelt takarmányból, plusz terület lekötés, annak elmaradt haszna)
3. Új betegségek megjelenése, melyek korábban trópusi, vagy szubtrópusi körülmények között voltak jellemzőek. Ezekre való felkészülés prevenciós állategészségügyi technológiák átgondolása, kialakítása. (Legyek irtása, új betegségekre való felkészülés, vakcinázás, stb.)
4. Fajta használat átgondolása, különös tekintettel a klímaváltozás szempontjából fontos értékmérő tulajdonságokra (úgy mint adaptáció az üzemeltetéshez, kezelhetőség, igénytelenség, keménység)
5. A hő stressz következtében az alkalmazott szaporodásbiológiai technológia felülvizsgálata, újragondolása
6. Borjak kiegészítő takarmányozása (koncentrált takarmányokkal)
7. Gyepgazdálkodás ártértékelése (tápanyag gazdálkodás, fűfajok különös tekintettel szárazság és hő stressz tűrésre)

AZ ANYATEHÉNTARTÁS KÖLTSÉGE, A TEHÉN TESTNAGYSÁGÁNAK ÖSSZEFÜGGÉSEI

SZÁRAZANYAGBAN MEGHATÁROZOTT ÉVES ENERGIASZÜKSÉGLET

Simmental keresztezett		3,82 tonna szárazanyag per év/tehén
Charolais keresztezett		3,25 tonna szárazanyag per év/tehén
Jersey keresztezett		3,06 tonna szárazanyag per év/tehén
Hereford /Angus		2,94 tonna szárazanyag per év/tehén

ÉVI 294 TONNA SZÁRAZANYAGON TARTHATÓ TEHENEK SZÁMA

Simmental keresztezett		77 tehén
Charolais keresztezett		90 tehén
Jersey keresztezett		96 tehén
Hereford /Angus		100 tehén

Anyatehén tartás költségszerkezete I.

Megnevezés	%
Anyagköltség	69,0
ebből: takarmány	73,5
állatköltség	12,0
Munkabér és közterhek	9,5
Fenntartási költség	1,3
Segédüzemi költség	6,4
Egyéb költség	6,9
Főágazati általános költség	6,9
Közvetlen költség összesen	100

ábra. Anyatehéntartás költségszerkezete
(Forrás: AKI)

A FAJTAHASZNÁLAT ÉSSZERŰSÍTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI A HAZAI GYAKORLATBAN (FAJTATISZTA TENYÉSZTÉS, KERESZTEZÉS)

táblázat. 29 húsmarhafajta gazdasági tulajdonságainak összehasonlító vizsgálata észak-amerikai tapasztalatok alapján

	Tehén Tulajdonságai									Borjú tulajdonságai		Vágóérték				Apai tulajdonságok			Fej		Helye a keresztezésben		
	Ivari koraérés	Fogamzási arány	Vemhesség időtartama	Tejtermelő képesség	Anyai tulajdonságok	Méret	Adaptáció az üzemeltetéshez, kezelhetőséghez	Igénytelenesség	Keményesség	Választás előtti borjú súlygyarapodás	Választás utáni borjú súlygyarapodás	Optimális vágási súly (kg)	Kitermelési százalék	Márványozottság	Porhanyósság	Termékenység	Genetikai hibáktól való mentesség	Könnyű ellés, apai hatása	Szarvaltság	Genetikailag szarvatlanság	Anyai	Apai, terminál	Rotációs
Angus	1	2	R	3	2	Á	2	2	3	3	4	431	4	1	2	2	2	2		x	x		x
Ayrshire	2	3	Á	1	3	Á	4	5	3	3	3	408	2	3	2	2	2	2	x		x		
Beefmaster	3	2	Á	3	1	N	1	1	1	2	2	522	2	3	3	3	2	1	x		x		x
Braford	3	2	Á	3	1	Á	1	1	1	2	2	522	2	3	3	3	2	1	x	x	x		x
Brahman	5	5	H	3	2	Á	2	3	2	3	4	522	2	4	5	4	4	1	x		x		x
Brangus	3	2	Á	3	1	Á	1	1	1	2	3	476	2	2	3	3	2	1		x	x		x
Brown Swiss	3	4	Á	1	2	N	3	4	3	1	1	544	2	3	2	2	2	3	x		x		x
Charbray	4	4	H	3	3	N	3	3	2	2	2	567	1	4	3	3	3	4	x			x	x
Charolais	4	4	H	3	4	N	4	4	4	1	1	567	1	4	2	3	2	5	x	x		x	x
Devon	3	2	Á	2	2	Á	2	4	3	2	3	476	3	2	2	2	1	3	x		x		x
Galloway	2	2	R	3	2	Á	2	2	2	4	4	431	3	2	2	2	1	2		x	x		x
Guernsey	2	3	R	1	3	K	4	4	4	3	4	408	2	2	1	2	3	1	x		x		
Hays Converter	2	2	Á	2	2	N	2	4	3	2	2	522	2	3	2	2	1	3	x		x		x
Hereford	4	2	Á	5	3	Á	2	2	2	4	2	476	3	3	2	2	1	2	x		x		x

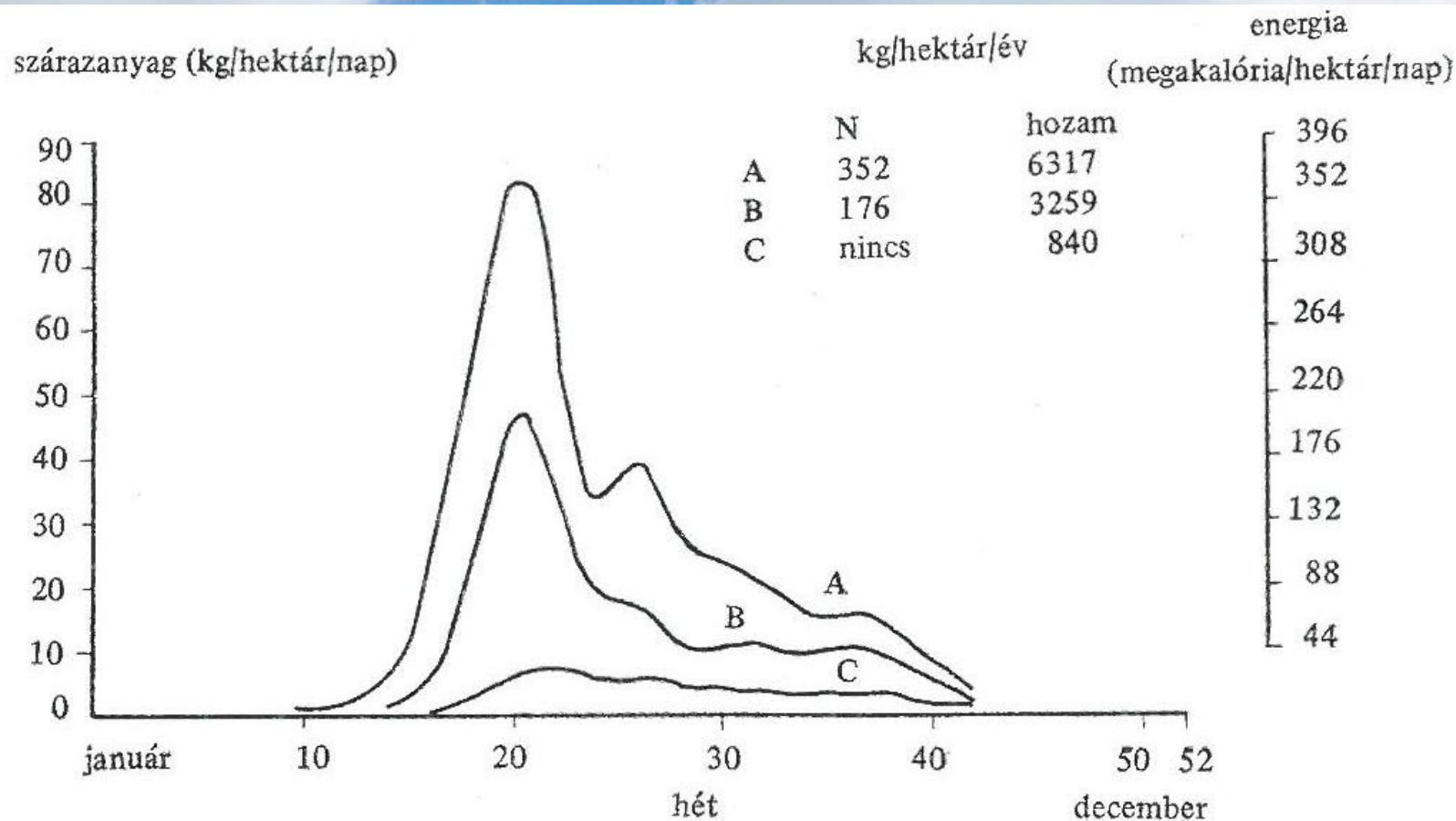
A FAJTAHASZNÁLAT ÉSSZERŰSÍTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI A HAZAI GYAKORLATBAN (FAJTATISZTA TENYÉSZTÉS, KERESZTEZÉS)

Folytatás: táblázat.

	Tehén Tulajdonságai									Borjú tulajdonságai		Vágóérték				Apai tulajdonságok			Fej		Helye a keresztezésben		
	Ivari koraeérés	Fogamzási arány	Vemhesség időtartama	Tejtermelő képesség	Anyai tulajdonságok	Méretek	Adaptáció az üzemeletéshez, kezelhetőséghez	Igénytelenesség	Keményesség	Választás előtti borjúsúlygyarapodás	Választás utáni borjúsúlygyarapodás	Optimális vágási súly (kg)	Kitermelési százalék	Márványozottság	Porhanyósság	Termékenység	Genetikai hibáktól való mentesség	Könnyű ellés, apai hatása	Szarvaltság	Genetikailag szarvat lanság	Anyai	Apai, terminál	Rotációs
Holstein	3	2	Á	1	3	N	4	5	3	1	1	544	2	3	2	2	1	3	x		x		x
Jersey	1	1	R	1	3	K	3	4	4	4	5	385	2	2	1	1	3	1	x		x		
Limousin	3	3	H	3	3	N	2	3	3	2	1	544	1	3	2	3	2	4	x			x	x
Maine-Anjou	3	3	H	2	3	N	2	3	3	1	1	567	2	3	2	3	2	5	x		x	x	x
Milking Shorthorn	2	4	Á	2	3	Á	3	4	3	3	3	454	5	2	2	3	1	2	x		x		x
Murray Gray	2	3	Á	3	3	Á	2	2	2	2	3	476	3	2	2	3	2	3	x	x	x		x
Polled Hereford	4	2	Á	5	3	Á	2	2	2	4	2	476	3	3	2	2	2	2		x	x		x
Polled Shorhorn	2	4	Á	3	3	Á	2	3	3	3	4	431	5	2	2	3	2	2		x	x		x
Red Angus	1	2	R	3	2	Á	2	2	3	3	4	431	4	1	2	2	2	2		x	x		x
Red Poll	2	2	R	2	3	K	2	3	3	3	3	431	2	2	2	3	2	2		x	x		x
Santa Gertrudis	4	4	H	3	2	N	2	3	2	2	2	522	2	3	4	4	3	2	x		x	x	x
Scotch Highland	2	3	Á	4	2	K	2	2	1	4	4	408	3	2	2	3	1	2	x		x		x
Simmental	3	2	H	1	3	N	2	3	3	1	1	567	2	3	2	2	1	5	x		x	x	x
Shorthorn	2	4	Á	3	3	Á	2	3	3	5	4	431	5	2	2	3	1	2	x		x		x
South Devon	3	3	Á	2	3	N	2	3	3	2	2	522	3	2	2	3	2	3	x		x		x

(Forrás: Clay Center, Nebraska, USA; Anonimus, 1974)

A GYEPGAZDÁLKODÁS MARGINÁLIS HATÉKONYSÁGÁNAK ÖSSZEFÜGGÉSEI A KLÍMAVÁLTOZÁSSAL

ábra. A műtrágya nitrogénjének hatása a fűtermés évszakos alakulása
(S22-es típusú útszéli perje)
(Forrás: Sedding, C.R.W, 1975)

A vibrant red poppy flower is in sharp focus in the foreground, its petals fully open. It stands in a lush green field. In the background, there's a line of trees and a few small buildings under a sky with soft, white clouds. The overall scene is peaceful and rural.

KÖSZÖNÖM MEGTISZTELŐ FIGYELMÜKET!